

ERŐSVÁR

MIGHTY FORTRESS

VOL. 11. ÉVFOLYAM

1943. NOVEMBER

7. SZÁM

Adventi várakozás

COPYRIGHTED BY PROVIDENCE LITHOGRAPH CO.

Az adventi várakozás igazi lelkiületét és hangulatát adja a szenvedő ember-világ. Mert ez az Advent. Ez a szenvedő, véres háborúban, gyűlöletben fürdő és bűnhődő emberiség a megturt lelki talaj, mely annyi óhajtással várja a Szabadítót. Várja az eljövendő és örök Karácsonyt, mikor úgy lesz, ahogy az angyal énekelte egykor, hogy "Dicsőség a magasban Istennek és a földön békesség és jóakarát az emberek között."

A Keresztyén Egyháznak soha ilyen alkalma nem volt hirdetni az advent ígését, soha ilyen alkalma nem volt a szenvedő emberiség elé tárni az üdvösségnek egyetlen útját, mint éppen máma. Ki az, aki nem figyelne fel egy ilyen egész világot beölelő nagyszerű programra, melyet az Üdvözítőt bejelentő

angyal-kórus hirdet a karácsony szent éjszakáján?

Annyi a lelki nyomoruság, hogy a papok szava nem elég máma. Ma, mint az első századokban, vagy mint a reformáció nagy századában, minden keresztyénnek tisztában kell lenni azzal a ténnyel, hogy **MINDENKI PAP ÉS MINDENKI IGEHIRDETŐ** Mindenki, aki keresztyén. Mindenki, aki hisz abban, hogy ebből a bűn és ember-csinálta pokolból egy az út és ezt az utat a kereszt mutatja és annak szelid bárány-áldozata, a Krisztus.

Minden keresztyén otthon változzon templommá. Minden keresztyén ember, asszony és gyermek legyen igehirdető, mert az ő kezükbe tette le Isten a lehetőségét annak, hogy egy jobb világ fog születni majd a bűn-csinálta régi helyén.

Adventet máma a keresztyének nem azzal várják, hogy csendes templomi nyugalomban előszedik a múlt emlékezetéből a régi adventi ígéket és azokat, mint illatos virágot odatűzik lelki kalapjuk szallaga mellé, hanem tüzet gyújtanak a sötétben, minden sarkon, ahova csak elér a kezük s mint ősi próféták egy égő világ romjai felett mutatnak ama Csillag felé, mely magában rejtje az örök titkot, mely az emberi boldogság felé vezet.

Jaj annak a keresztyén egyháznak, jaj annak a keresztyén hívőnek, jaj annak a keresztyén papnak, aki máma nem így ül adventot. Jaj annak a felekezetnek is, ahol az adventvárás csupán adventi énekek éneklésében s adventi ígék-

nek csendes meghallgatásában mérül ki. Mert ime eljött az idő, mikor minden keresztyének valómást kell tenni az ő hitéről, az ő Krisztusáról, ha nem akarja, hogy mint izetlen só kivetessék az egész keresztyén rend az Isten kegyelmi terveiből.

A mi őseink ültek ilyen adventokat a nagy Lutheri Reformáció idejében, mikor az ágostai hitvallás újra papirra vetette azt a nagy bibliai igazságot, hogy minden hívő Istentől kötelezett pap is, kinek szent és legnagyobb kötelessége az, hogy az evangélium áldott üzenetét végighordja az egész világon.

Eme nagy felelősség tudatában kérjük az Isten Szent Lelkének segítő erejét, hogy ebben az adventok adventjében megállhassuk helyünket.

(leffler)

MIVEL SEGITHETEM AZ ANYASZENTEGYHÁZAT?

Buzgó keresztyének gyakran kérdezik maguktól ezt a fenti kérdést és nem mindig tudnak megfelelő feleletet adni. Itt van egy pár gondolat a megszívlelésre.

Ha tehát segíteni akarsz az egyházadnak, akkor:

Hozz valakit magaddal a templomba, vagy a vasárnapi iskolába.

Imádkozz magadért, a lelkészedért és azokért, kiktől tudod, hogy hogy imádra szükségük van.

Látogasd meg a betegeket és ez által a betegszobába vidd az erősítő szeretetet.

Fogj kezét a templomban megjelent idegenekkel és érezd, hogy mint "házigazdának" kötelességed őket szívesen fogadni.

Adományozz a templom céljaira a szerint, amint Isten téged megáldott anyagi javakkal.

CLEVELAND W. S. ÁG. HITV. EVANG. GYÜLEKEZETE ADÓSLEVÉL ÉGETÉSI ÜNNEPSÉGÉT TART, NOVEMBER 28-ÁN.

Ebben az esztendőben Cleveland mindkét evangélikus egyháza nevezetes fordulóhoz érkezett. Május hónapban az Első Clevelandi Evangélikus Gyülekezet fizette ki teljes egészben modern új templomát és új parochiáját. Most pedig második clevelandi gyülekezetünk, a W. Sidei Egyház készül hasonló ünnepségre, amennyiben November 28-án, ők is kifizetik minden adósságukat, amely templomukat és parochiájukat terhelte.

Dicséretreméltó a West Sideiak eme nagy teljesítménye, amelyet a templomszentelés után pontosan 5 év és egy hónapra tudtak elérni. A gyülekezetbe ez idő szerint 130 család fizeti rendszeresen egyházi járulékát s körülbelül 70 család tart fenn kapcsolatot a gyülekezettel.

Rövid történetük alatt sohase küzdöttek anyagi gondokkal, mert a hívek áldozatkészsége mindig előteremtette az egyház szükségleteit. Nem nagy adományok tették ezt lehetővé, hanem az állandó adakozás, amelyik ugyszólván minden v. árnapot ünnepélyesebbé tett.

1938 óta átlag évente háromezer dollárt költött a gyülekezet a templom törlesztésére és épületeinek karbantartására. Belső felszerelése is teljes, amelyek mind személyes adományként jutottak az egyházhoz, Isten dicsőségének szolgálatára. Pedig a gyülekezet szervezésének ideje a legmélyebb depresszió idejére esett. A szegénység és gond farkasa itt sem volt ismeretlen, de az anyaszentegyház szükségletére mindig jutott a hívek áldozatkészségéből.

A West Sidei Gyülekezet azonban nem akar megállani az egyház építés nagy munkájában. Minden vagya, hogy egy modern sport és dízstermöt építsen a közel jövőben. Anyagi alapjait már ennek is letelek s nincs semmi kétség aziránt, hogy a hívek áldozatkészsége, szorgalma és egyházuk iránti szeretete a Cleveland West Sidei Magyarság megértő támogatásával szintén

meg fog valósulni. Ez a gyülekezet tudja azt, hogy az egyházi élet fejlődésében nem lehet megállás és tudja azt is, hogy mivel tartozik annak a nemzedéknek, amelyik utánunk fog következni.

Isten segítse továbbra is clevelandi gyülekezeteinknek ezt a szép fejlődését, hogy legyenek továbbra biztató példa, utat mutató fény Amerika népe számára.

A NYUGATI MAGYAR ÁG. HITV. EVANGÉLIKUS EGYHÁZMEGYE KONFERENCIAJA CLEVELAND WEST SIDE-ON.

A Cleveland West Sidei Egyház ünnepségével kapcsolatban Nyugati Egyházmegyénk egy Konferenciát rendez November 27-én. Az Egyházmegye esperese, Becker Jakab detroiti lelkész három előadást tűzött ki erre az alkalomra. A Magyar Egyházak jövőjéről L. de Papp János buffaloi lelkész, a Presbiter, mint a gyülekezet lelki életének irányítója címmel Rettmann Farkas pittsburghi lelkész és Az Egyház lényegéről pedig Leffler Andor az első clevelandi egyház lelkésze fognak előadást tartani. A Konferencia 27-én d. u. 3 órakor nyílik meg s este a gyülekezet számára egy estéllyel fog zárulni. A Konferencia résztvevői Clevelandban maradnak a West Sidei Egyház Adós-levél égetési ünnepségére, melyet 28-án ünnepélyesen fognak elégetni.

A Nyugati Egyházmegyéhez tartozó gyülekezetek legtöbbje bejelentette képviselőjét. Hiszük, hogy áldását nemcsak a résztvevők, de a kiküldő egyházak is érezni fogják, ha a Konferencia lelki üzenetét majd haza viszik.

Brachna Gábor
egym. titkár

Szereted az Életet? Ha igen, akkor ne vesztegesd el az idődet, mert ebből van az Élet.

(Franklin)

EGYFORMÁK-E AZ EMBEREK?

A héten már őszi szelek kezdték rázni a fák lombjait s jól esett tehát, mikor a nap kicsit megállott portánk felett s leszelidítette a csipős hideget. Kimentem a templomkertbe játszani kicsi gyermekeimmel. Fogocskát játszottunk, de nekem már többször kell megcsendesíteni az öreg futókat s olyankor megfigyelhettem a bokrokon át a járókelőket.

Egy asszony állott meg hirdető táblánk előtt s valószínűleg magyar lehetett, mert olvasgatta az írást, amelyen éppen egy kérdés állott kibetűzve: Mikor vettél utoljára Urvacsorát? Az asszony csak akkor nézett be jobban a templom felé, de láttam, amint kissé meghajította magát és azután keresztet vetett.

Jól esett látnom a vallásos lélek eme megnyilvánulását s tovább figyeltem az embereket. Két öreg magyar jött. Ezek nem állottak meg, de tántorogva, olyan borzalmasan káromkodott az egyik, hogy nem állhattam meg szó nélkül, Nem feleseltek vissza, az egyik azonban intett a szemével, hogy egyet ért velem.

Egyformák-e az emberek? Az Isten egyformán osztotta ki a képességeket, mindegyik számára adott szívet és értelmet. Az egyik el pazarolja és átkozza az Istent, a másik templomépitő lesz. Az egyformán teremtett emberek maguk mélyítik ki a különbségeket.

* * *

Siker az, amikor megkapod azt, amit akarsz. Boldogság az, amikor akarod azt, amit kaptál.

* * *

Kis dolgokból van összetéve a tökéletesség, de a tökéletesség nem kis dolog. (Michelangelo)

* * *

Az emberek rendszerint akkor veszekednek, amikor nem tudnak argumentálni.

(Chesterton)

* * *

Ha tul elvagy foglalva arra hogy imádkozzál, akkor TUL elvagy foglalva. (Th. Honold)

* * *

Ha nem lennének nehézségek, nem lenne győzelem se.

LUTHER MÁRTON

ÉLETTÖRTÉNETE

“A HITVALLÓ”.

A nagy harcok utolsó műve — békités volt.

1546 januárjában, a mansfieldi grófok kérésére — kik bizonyos bányajövedelmek miatt összekülönböztek egymással — Eislebenbe ment a reformátor. Fáradozása eredményeképpen február 17-én a testvérek kibékültek. Este Luther még közös vacsorán vett részt. Később rosszul lett fogta el s hajnali 3¼-3-kor Drachstedt eislebeni polgármester lakásán miután lelkét többször is Isten kezébe ajánlotta, az evangéliumhoz való teljes hűségben elhunyt.

Prédikáló ajka lezárult, erős keze elhanyaglott, életének porsátora sirbaszállt s ott nyugszik a wittenbergi vártemplom szószéke alatt, de történelemmé vált, hatalmas alakja halhatatlan s szava átzengeti sirja kőlapján is:

“Nem halok meg, hanem élek s hirdetem az Ur nagyságos dolgait.”

LUTHER MINT REFORMÁTOR.

A reformációról három dolgot kell nagyon megjegyeznünk.

Az egyik az, hogy a reformáció nem új hit alapítása, mégcsak nem is egyszerű hitjavítás volt. Luthertől távol állott, hogy új vallást alapítson, az akkori egyház pedig oly romlott volt, hogy azon holmi kis javítás, tatarozás vajmi keveset segített volna. Arra nézve, hogy mi volt tulajdonképpen a reformáció, ennek a latin szónak eredeti értelme igazít bennünket utba. A “re” azt jelenti, hogy ‘vissza’, a ‘forma’, pedig ‘alak’-ot, illetve ‘alakítás’-t jelent.

Reformáció—visszaalakítás. Valami megromlottnak, eltorzultnak az eredeti helyes alakra való visszaalakítása. A reformáció nem volt egyéb, mint a középkori megromlott s keresztyénnek már alig nevezhető keresztyénség visszatérése a Krisztus-alapította eredeti, tiszta keresztyénségnek a bibliában előttünk álló egyetlen, örök fundamentumára. A mi evangélikus hitünk nem 400 esztendő, mert ott született meg Krisztus golgothai keresztyénjén.

Ebből következik az is, hogy a reformáció nem Luther műve volt. Ő csak engedelmes és alkalmas eszköz volt a hatalmas Isten kezében, aki az Ő kegyelméből véghezvitte a reformáció áldott, visszatisztító munkáját. Luther maga is lépten-nyomon kifejezte abbéli meggyőződését, hogy Isten bárkin keresztül is meg tudta volna alkotni a reformáció művét. A mi hitünket nem Luther alapította, hanem az Ur Jézus Krisztus, de Luthert használta fel Isten, hogy az elfordult nemzetséget újra visszavezesse a keresztyénség ősi, tiszta forrásához.

A harmadik dolog, amit ezzel kapcsolatban meg kell említenünk az, hogy a reformáció gondolata nem máról-holnapra vetődött fel ötletszerű hirtelenséggel Luther lelkében. Évtizedes, hosszú fejlődés és kialakulás megérett gyümölcse volt az.

A következőkben lássuk azokat a külső és belső körülményeket, amelyek Isten akaratából kényszerítő erővel megérlelték Lutherban a reformáció gondolatát

ELŐZŐ REFORMÁTOROKVÉSEK.

Már jóval Luther előtt is támasztott Isten férfiakat, kik észrevették az egyházba becsúszott sok visszaélést. Wald Péternek, Savonara Jeromosnak, Wiclef Jánosnak, Husz Jánosnak előreformátori fellépése révén Luther korában már valósággal benne volt a levegőben, ha néha öntudatlanul is, a megromlott egyház reformálása után való szomju vágy. S ha a nagy lutheri reformációt nem lehet is az előreformátorok munkája pusztán folytatásának tekinteni, bizonyos, hogy Lutherra is nagy hatással volt ezeknek az uttoroknak, köztük elsősorban Husz Jánosnak becsületes reformátorekvésektől áthatott munkája.

AZ EGYHÁZ MEGROMLÁSA.

Hogy a keresztyén egyház Luther korában mennyire letért már az eredeti krisztusi alapról s mennyire megfertőzte azt a bűn és a sok emberi kitalálás, arra nézve elég néhány jellemző dolgot megemlíteni.

A PÁPAI HATALOM TULTENGÉSE.

A pápa magát Péter apostol egyenes utódjának, a Krisztus helytartójának nevezte és nevezette, holott ennek semmiféle bibliai alapja nincs.

ERŐS VÁR

MIGHTY FORTRESS

Official Religious Monthly of the Hungarian Lutheran Churches of America

Az amerikai magyar ág. hitv. egyházak hivatalos lapja

PUBLISHER — Rev. Andor M. Leffler — KIADÓ

Office of Publication: — Kiadóhivatal:

2836 East Boulevard, Cleveland, Ohio

Editors: — Szerkesztők:

Rev. Gábor Brachna, 1900 West 28th Street, Cleveland, Ohio

Rev. F. W. Bettmann, 161 Hazelwood Ave., Pittsburgh, Pa.

Rev. A. M. Leffler, 2836 East Boulevard, Cleveland, Ohio

Minden cikk, közlemény, valamint minden előfizetés, reklamáció és megrendelés a kiadóhoz küldendő.

Published under the supervision of the Board of American Missions of the United Lutheran Church of America, 39 East 35th St., New York, N. Y

Subscription price One Dollar annually.

Előfizetési díj évi egy dollár.

PRINTED
IN
U.S.A.

PRINTED
IN
U.S.A.

A KIADÓHIVATAL ÜZENETEI.

Szeretnénk megismételni azt a kérést, amit múlt havi számunkban említettünk. Kérjük azokat a katona szülőket, akiknek birtokában oly katona levél van, mely az ifju katonák élő és ébredő hitéről tesz bizonyosságot, jutassák el ezen leveleket a kiadóhivatalba, hogy azoknak legalább egyes részleteit megörökíthessük lapunk hasábjain.

* * *

A Nyugati Konferencia november 27-28-án fogja évi gyűlését tartani a Cleveland West Sidei Gyülekezet templomában. Fontos az, hogy közös ügyeink megbeszélésére időről-időre összegyülekezzünk.

* * *

Örömmel halljuk a hirt, hogy a Cleveland West Sidei gyülekezetünk, Nt. Brachna Gábor kiváló vezetése alatt érkezett ahhoz a ponthoz, hogy adósságát november 28-án kifizetheti és szép birtokát tehermentesnek mondhatja. Ez az időrendbeli második legifjabb gyülekezetünk nagyszerű haladásról tett bizonyosságot s minden munkáján az Isten áldása volt. Tudjuk, hogy a gyülekezet tagjai, s velük együtt az egész amerikai magyar evangélikusság buzgó imában fog köszönetet mondani az Urnak ezért az áldott munkáért, melyet az Ő nagyságos ereje mutatott e gyülekezetben is.

* * *

November hónapban sok előfizetés lefolyt. Kérjük azokat a testvéreket, akiknek előfizetése lejárnak ebben a hónapban, hogy tegyenek eleget ennek a

kötelességnek még a hónap folyamán.

Karácsonyi üdvözlőit az Erős Vár révén is tolmácsolhatja hittestvéreinek bármelyik olvasónk. Igyekezni fogunk azon, hogy a Decembri szám még időben eljusson minden hittestvérhez és ezért azok, akik ezen az uton karácsonyi üdvözlőt akarnak küldeni hittestvéreiknek, nevükkel és címükkel küldjenek be 1 dollárt a kiadóhivatalba december 2-ra.

ELŐFIZETÉSEK NYUGTÁZÁSA

Cleveland, O. Első Egyház (Bors Károly révén) Tóth Mihály 1, Fodor Mártonné 1 dollár.

Cleveland West Side (Nt. Brachna Gábor révén) Mrs. Mary Szabó 1.00 dollár. Kozsár István \$1.00, Vogel Péter \$1.00.

Detroit, Mich. Kondor Mihály \$2.00.

A CSALÁD ERŐFORRÁSA.

„Monda az Ur Noénak: Menj be te, és egész házádnépe a bárkába, mert téged láttalak igaznak előltem ebben a nemzedékben.”

(I. Mózes 7, 1).

Egy keresztyén otthon bárkájába hív Isten minden családot. Az otthon nem egy ház vagy fosztoló hely csupán. A menedék bárkája az otthon csak akkor lehet, ha az lelki szeretetből van építve. Az ilyen bárkának építésére Jézus Krisztus egyháza nyújt segítséget és ad erőt

hozzá Isten Szent Lelke által. A család igaz lelkülete kell, hogy megnyilvánuljon a keresztyén testvériségben, melynek legszebb s legméltóságosabb megnyilvánulása az Ur Szent Vacsora. Keresztyén gondolkodás s lelkület nélkül nem fejlődhet a helyes uton a család. Azért, mikor az Ur Szent Vacsoráját az Anyaszentegyház elének helyezi, mint család vegyük és keressük az áldást és kegyelmet.

(J. William McCauley)

A nyáron sokszor étkeztem kint. Olyan helyre mentem, ahol ismerősök asztalához ülhettem. Jobban esik a falat, ha mindnyájan eszünk... Ott éreztem valamit, amire azóta sokszor gondoltam. Valahányszor imádkozni akartam étkezés előtt, mindig megzavart valaki azzal, hogy kérdezett valamit. Arra gondoltam, hogy egy katolikus ember keresztet vet imádkozás előtt és így mindenki tudomást szerez arról, hogy most egy néhány pillanatig nem illik őt zavarni.

Mi sokszor elhanyagoljuk a szokásokat, pedig talán nem is olyan lényegtelenek azok, mint azt úgy gondolnánk. Tudom, hogy vannak evangélikus vidékek, ahol ezt a szokást ma is megtartották, sőt tudomásom van arról, hogy maga Dr. Luther Márton is megtartotta. Nem lényeges, de nem tartanám bűnnek, ha evangélikus emberek alkalom adtán használnák a Krisztus halálára emlékeztető eme jelvényt. (Brachna)

Flowers by Wire Everywhere
ORBAN'S FLOWERS
Producers and Retailers
RA. 1500
Greenhouses: Medina, Ohio
11529 Buckeye Road, Cleveland, Ohio

Phone P. A. 4-1212
Ha megbízható helyen akar vásárolni,
akkor menjen az
AMERICAN
RADIO SALES AND SERVICE
7516, Radió- és Mosógép üzlet
Kisasszony utca—Dán evangélikus templom
70 South Street Perth Amboy, N. J.

Egyházi Hírek

CLEVELAND WEST

Lelkész Nt. Brachna Gábor

LECTURNT AVATTUNK Reformáció napján templomunkban. Az egyház Presbiterei áldott emlékü gondnokunk, Gubics János emlékét egy közös adományban így örököltette meg. Legyen ez a példa biztatás mindannyiunk számára részben azért, hogy az utódok hálája nem marad el, másrészt pedig azért, hogy "az igazaknak emléke áldott."

TÖRLESZTÉSI KAMPÁNYUNKRA a legutóbbi kimutatás óta a következő adományok érkeztek:

Bali Miklós és neje	20.00
Szakács Lajos és neje	25.00
Orbán István és neje	15.00
Németh József	25.00
Bösze Sándor és neje	10.00
Özv. Schwindt Henrikné és leánya Mrs. Sprague	20.00
Ihász József és csal.	20.00
Márton János és neje	25.00
Márton Viola	5.00
Kovács József és neje	20.00
Plesnick István	10.00
N. N.	5.00
Mrs. Mary Schmidt	5.00
Tatay József és neje	5.00
Nagy Sándor és neje	25.00
Mrs. Barbara Stankov	10.00
Kovács Istvánné	10.00
Purch Károly és neje	25.00
Matyasofszky Sándor és neje	25.00
Kiss Gyula és neje	20.00
Botos Imre és neje	10.00
Bodnár Lajos és neje	25.00
Biró B. Árpád és neje	25.00
Biró Erwin és neje	10.00
Csiszár László és neje	15.00
Miss Mary Szlauko	10.00
Papp Miklós és neje	25.00
Özv. Czabán Mártonné	10.00
Machnik András	10.00
Dr. Tóth Ferenc és neje	5.00
Kató Antal és cs.	10.00
Kató Gyula	10.00
Mike Ratscher	5.00
Mrs. Theresia Fabian	10.00
Salzer Jenő és cs.	35.00
Weiss Ernő és neje	25.00
Duszik József	5.00
Beath József és neje	10.00
Helen Hartland	25.00
Katzbach Henrikné	15.00
Mrs. Margaret Dunlap	5.00
Ernest Fiedler	10.00
Özv. Pleasnick Józsefné	10.00
Özvt. János és cs.	5.00
Kozsár István és neje	5.00
Papp Ferenc és neje	25.00
Ösze István és neje	10.00

Ifj. Fiedler Lajos és neje	5.00
Bartus József és neje	15.00
Kieszkó Jánosné	5.00
Hermann János és cs.	25.00
Matyasofszky Aladár és neje	27.00
Fiedler Lajos és csal.	25.00
Jackovich Lajos és neje	20.00

ADÓSLEVÉL ÉGETÉSI ÜNNEPSÉGÜNK November 28-án lesz. Az ünnepség két részből fog állani, D. e. 10:30-kor angol és magyar nyelvű igehirdetés lesz. Ezt követően pedig bankettet tartunk a Swiss Hallban, ahol adóslevelünket fogjuk elégetni. Bár ennek a szertartásnak a helye a templom lenne, mégis mivel helybeli magyarságunk oly sok ízben támogatott bennünket, úgy találtuk helyénvalónak, hogy őket is belevonjuk ebbe az ünneplésbe.

EGYHÁZUNK KATONA MAMAI egy szeretetvendégséget rendeztek a városi Magyar Hábors Tanács ambulance mozgalma javára, s erre a célra 100 dollárt adtak át. Ezzel a multévi jótékonykodásukat ismételték meg.

KATONAI SZOLGÁLATRA, házigondnunk második fia is bevonult, Ihász Elemér, aki a tengerészethez kapott beosztást. A jó Isten kísérje lépéseit s hozza vissza őt is a többi fiainkkal együtt.

KEBELÜNKBEN MŰKÖDŐ 352 számú Ref. Szövetséghez tartozó Evangélikus Fiók október 24-én szeretetvendégséget rendezett egyházunk javára s több, mint 100 dollárral segítette egyházunkat. A szeretetvendégségre az adott okot, hogy a Szövetség akkor adta a 50 dolláros jutalmát a fióknak eddig elért sikereikért. Az ünnepségnek nagyon meglehang volt a lefolyása. Alkalmi műsora a legjobbat hozta ki szereplőinkből s mindenki úgy emlékszik rá vissza, mint egyik legsikerültebb összejövetelünkre. A főrendező Kispál József volt, a fiók agilis titkára.

NOVEMBER 24-ÉN a West Sidei Egyházak közös hálaadási istentiszteletét a mi templomunkban tartják. Ezzel megtisztelik gyülekezetünket és elismerést adnak a nemeztiségi egyházak komoly szerepének. Az istentisztelet este 8 órakor kezdődik. Énekarunk alkalmi számokkal fog szerepelni.

VOGEL PÉTERNÉ nőtestvérünk, titkárunk hűséges élettársa súlyos operáción ment keresztül a napokban a Lutheránus Kórházban. Isten segédelmét kérjük mielőbbi, teljes felépüléséhez.

LORAIN OHIO.

Lelkész Nt. Turesányi Gyula.

CSALÁDI EST. Egyetemes Egyházunk javaslatára szerint mi is családi estét rendeztünk október havában, mikor is az ünnepi beszédet a Cleveland West Sidei

gyülekezet lelkésze, Nt. Brachna Gábor mondta. Az ünnepi beszéd, valamint az egész ünnepély mély lelki nyomokat hagyott a gyülekezetben.

NOVEMBER 14-ÉN gyülekezetünk népe egy csirke-paprikás vacsorára gyülekezett egybe az egyház iskolájába. A szép számban megjelent hívek jó hangulatban és baráti szeretetben töltötték el egy kedves estét egymással.

PITTSBURGH, PA.

Lelkész Nt. Rettmann Farkas

BIMBÓ HULLÁS. Gyülekezetünk minden tagja osztatlan részvétellel állt meg október 12-én egy hétesztendő kis fiu koporsója előtt. Egyházunk egyik kedves fiatal családjának kis fiu gyermekét szülte el az Ur az örök hazába. A kis halott Molnár Russel János, MOLNÁR László és neje szül. Buksa Zsuzsánna, Coriapolisi evangélikus szülők gyermeke. A temetés alkalmával alázatos szívről jánultak a szülők az Ur elé s gyermekük emlékére 10 dollárt adományoztak az egyházra. Ugyancsak a kedves gyermek emlékét megörökítették Molnár Lajos és neje 2.00, Simon Józsefné, (Coriapolis) 5.00 dollár adományaikkal.

PERTH AMBOY, N. J.

Lelkész: Dr. Wesselényi Miklós

GYÜJTÉS BETLEHEMBEN. Egyházunk két buzgó tagja, KUBER MIKLÓSNÉ és VERES ISTVÁNNÉ Betlehemben Penna-ba utazott, hogy ott, Nt. Dr. Stieglér Ernő, egyházmegyei elnök engedélyével egy a Szent János, mint a Sion evangélikus gyülekezet tagjai közt gyűjtést eszközöljenek templomunk javára. A Perth Amboy-i gyülekezet népe Isten gazdag áldását kéri, hogy a jószívű adakozókra, mint a fáradtságot nem kimélő nőtestvérekre.

BUFFALO, N. Y.

Lelekész Nt. Papp János László

AZ "UR HÁÉRT". Adósságtörlesztési mozgalmunk szépen halad előre. Minden reményünk megvan arra, hogy gyülekezetünk templomát terhelő minden adósságot a jövő év folyamán kitudjuk fizetni. Egyháztagjainkat szeretettel kérjük, e helyen is, hogy most, mikor mindenki szépen keres, ne feledkezzen adományával is köszönetet mondani az Urnak. Azok, akik ajánlatokat tettek, igyekezzenek ezen ígéreteknek mielőbb eleget tenni, azok pedig, akik még eddig nem ajánlottak, hozzák fel jó szívvel szívéből elszánt szives adományaike az Ur házába az UR HÁZÁÉRT!

HÁLAADÁS ÜNNEPE. November 24-

én, csütörtökön este Hálaadás Napján fél 8 órai kezdettel istentiszteletet fogunk tartani templomunkban. Erre az alkalomra az énekkar is elkészül egy szép alkalmi karénnel.

LUTHER LIGÁNK tagjai az egyház felségélyezésére az idén karácsonyi kártyákat árusít. Gyülekezetünk tagjait és barátait kérjük, hogy karácsonyi kártya szükségleteiket ifjainknál legyenek szívesek beszerezni.

BETEGEINK. Id. Szimeiszter Károlyné otthonában, valamint Poliachik Pálné a Lafayette Kórházban fekszenek betegen. Isten áldása legyen rajtuk és a mi imáink erősítsék őket a betegség elviselésére.

CLEVELAND ELSŐ EGYHÁZ

Lelkész Nt. Leffler M. Andor

A SZÉN ALAPRA egy jól sikerült társas összejövettel volt a gyülekezet iskolájában, október 14-én. A rendezés munkáját a gyülekezet gondnoka, Bors Károly végezte. Eddig, az adományokkal együtt közel 400 dollár folyt be a téli szénszükséglet fedezésére.

TANITÓKÉPZŐ TANFOLYAM nyílik meg Vasárnapi Iskolánkban Németh Mihály vezetése alatt mindazok részére, akik hajlamot éreznek arra, hogy mint iskolai tanítók végezzenek munkát az Isten országában. A tanfolyam a Vasárnapi Iskolával egy időben lesz tartva. Mivel a növekvő iskola rövid időn belül új tanítókat fog követelni, szükséges, hogy felkészülve legyünk erre a szolgálatra.

FONTOS FELHÍVÁS. Gyülekezetünk advent első Vasárnapjával megkezdji az új egyházi évet. Ezen a vasárnapon kezdjük használni az új borítékokat is. Gyülekezetünk tagjait kérjük, hogy november 21-ig vigyék el az egyház iskolájából az új boríték csomagokat. Egyben azokat, akik esetleg hátralékban lennének a múlt évi borítékos adományaikkal, arra kérjük, hogy ezt a következő hetek folyamán rendezni szívesek legyenek.

DETROIT, MICH.

Lelkész Nt. Becker Jakob

LELKÉSZ LAK VÁSÁRLÁS. A gyülekezet segédlelkésze részére gyülekezetünk lelkészlakot akar vásárolni. E célból gyűjtés indult meg a gyülekezet tagjai között. Kérjük ez uton is egyházunk tagjait, hogy adakozzunk bőségesen erre a nemes célra. Ifjusági gyülekezetünk lelkészének szüksége van erre az otthon-

ra. Eddig közel \$1.200.00 folyt be erre a nemes célra.

SZAZ HÓS KATONAFIU szolgál az Egyesült Államok hadseregében egyházunk tagjai közül. Ezeknek neveit egy emléktáblán örökítette meg a gyülekezet. A névsor elején aranycsillaggal van megjelölve Lada Ernő neve, aki hősi halált halt New Guineában. Ezt követi Jelen Ferenc neve, aki a japánok elleni csatában nyomtalanul eltűnt. A többi nevek ABC rendben sorakoznak az emléktáblán. Foglaljuk imáinkba hős fiainkat naponta!

OKTÓBER 24-ÉN társas összejövettel volt a gyülekezet iskolájában, mely ugy anyagilag, mint erkölcsileg kitűnően sikerült. A tiszta maradvány közel 200 dollár volt. Köszönet a fáradhatatlan rendezőknek!

A TIZED ÉS AZ ISTEN BÜNTETŐ KEZE.

“Egy ember megrabolhatja-e az Istent,” — kérdezi Malachiás próféta. “Pedig te megraboltál Engemet.” De te azt mondod: “Miben raboltalak meg Tégedet,”

“Megraboltatok engem a tizeddel és az áldozni valóval, a nép egészben.” “Hozzátok be a tizedet mind az én tárházamba, hogy legyen ennivaló az én házamban, és ezzel próbáljatok meg engem, — azt mondja a Seregek Ura, ha nem nyitom meg néktek az eget csatornáit és ha nem árasztok reátok áldást bőségesen.”

Az Ó Testamentum törvényei vonatkozhatnak egészben, vagy részben a mai Világháborúra, de egy bizonyos, hogy vannak egyes fizikai, erkölcsi és lelki törvények, amelyek igazak és örökkévalóak.

A mai átlag polgár nem csak hogy nem adja meg a tizedet az egyházi és jótékony célokra, hanem még a tized ötödrésznél is kevesebbet ad az Isten dolgaira. Azaz minden keresett dollárból két centnél is kevesebbet ad.

1942-ben fejenként 33 százalékkal kevesebbet adtunk egyházi cé-

lokra, mint tíz évvel ezelőtt (1932), amikor egy nagy depresszió közepén nyomorogtunk. Az adakozásban való eme hanyatlás annál szomorubb, mert az elmúlt tíz esztendő alatt több, mint megduplázódott az átlag ember keresete (122 százalékos az emelkedés fejenként) és egy olyan világ-katasztrófában élünk, ahol a tiszta vallásra és annak szolgálatára égető szüksége van minden embernek.

Évente többet költünk a mozira, mint az összes egyházi, lélek-nevelő és jótékony munkánkra együttvéve. Háromszor annyit költünk szeszes italokra, mint egyházi célokra. A hivatalosan számon tartott u. n. “luxus cikkekre” akkor, mikor milliók pusztulnak étlen kenyér hiány miatt az egész világon, legalább husszor annyit költünk, mint az egyházi, a háborus és jótékony célokra együtt véve.

Igy lehet e csodálkozni azon, hogy a mi személyes és nemzeti önzésünk egy Világháborúba sodort bennünket és civilizációnkat, a bukás szélére vezette? Nem lehetséges-e az, hogy az ugynevezett keresztény országok keresztény népe ha csak tizedjét költötte volna el azoknak a pénzeknek, amelyeket most irgalmatlanul elnyel a háboru, egyházi, vallási és karakter-nevelő intézményekre, most nem kellene a vér, a munka, az izzadság és a könnyek nagyobb áldozatát meghozni és nem kellene rettegni attól a keserűségtől és gyűlölettől, mely minden háboru keserű utóíze? Bizony igaz az Isten dorgáló üzenete “megraboltatok engem a tizeddel s áldozni valóval, a nép egészben.”

Nem lenne lehetséges az, hogy az átlag egyháztagnak ne tudna aránylag annyit adni ebben a soha nem álmódott 1943-as prosperitásban egyházi célokra, mint adott az 1932-ik év sötét depressziója idején?

(The Golden Rule Fellowship)

SZÍVES MEGHÍVÁS.

A Clevelandi Első Gyülekezet kebelében működő Luther Márton Betegségélyező és Templom Egylet tagjai sorába hívja Cleveland evangélikus népét.

Az Egylet gyűléseit tartja minden hónap harmadik vasárnapján d. u. 3-kor, a 2830 East Boulevardi Evangélikus Iskolában.

Érdeklődőket szívesen látunk. Az egylet tagjai, vagy tisztviselői is felvilágosítással szolgálnak.

PÉNTÉK PÁL, elnök

SZÓKE SÁNDOR, jegyző

BALOGH FERENC, pénztárnok

DOMBI LÁSZLÓ, titkár 2957 E. 115 St.

JEGYRE KAPJUK A BIBLIÁT?

Könnyen meglehet, hogy a sok háborus szükségleti cikkek közé oda fog sorakozni a Biblia is. Lehet, hogy nem sokára a Bibliát is majd jegyre kell venni. Így nyilatkozott a Biblia Társulat igazgatója, Dr. Taylor Robert. Dr. Taylor azt mondja, hogy a Bibliák részére szükséges papírost 10 százalékkal levágták és ezzel szemben az idei Biblia kereslet 40 százalékkal felment. Ez összesen egy 50 százalékos többletet jelent, amit nem tudnak a Biblia társulatok fedezni.

Valaki felvetette azt az eszmét, hogy azoktól az emberektől, akiknek van ugyan Bibliájuk, de nem olvassák, össze kell szedni ezt egy hadsereg, mint a polgári lakosság részére nélkülözhetetlen "szükségleti cikket."

Az emberek kételkednek abban amit mondasz, de elhiszik azt, amit cselekszel.

* * *

Egy krajeár eltakarja a legszebb csillagot is az égen előlünk, ha elég közel tartjuk a szemünkhöz.

(Robert Lowe)

* * *

"Ha egészen boldog akarsz lenni, nem szabad csak félig jónak lenni."

Melrose 3075—3076

BODNÁR A. LAJOS
TEMETKEZÉSI INTÉZET3929 Lorain Avenue
Cleveland, Ohio**Lukács István**
és Fia**TEMETÉS RENDEZŐK**Betegszállítás kórházba éjjel-
nappal díjmentesen.12014 Buckeye Road
LOngaere 75242728 Woodhill Road
CEdar 0593

Cleveland, Ohio

AZ UR AZ ÉN PÁSZTOROM.

Dr. Holman egy lelkesz konferencia tagjait figyelmeztette, hogy alkalmat kell adni azoknak, akiknek szeretetei vannak a frontokon arra, hogy kedveseiket Isten kegyelmébe ajánlhassák. "A polgári lakosság körében egy rendkívül mélyen szántó lelki feszültség van — mondja Dr. Holman — oly anynyira, hogy az az egész nemzet lelki egyensúlyát veszélyezteti."

Egyben az is kitünik, hogy azok a harcra alkalmatlan katonák nagy része, akiket visszaküldenek a hadszíntérről, tulajdonképpen lelki betegségben szenved, mivel nem elég erős lelki talaj, amire felépíthette volna a lélek az ő Erős Várát a megpróbáltatások napján.

A tábori lelkészek azt mondják, hogy munkájuknak 70-90 százaléka abban merül ki, hogy a katonák személyes bajait próbálják kiigazítani. Ezekre a bajokra legjobb és legbiztosabb orvosságul a katona hitben való megerősödését találják. Az is érdekes, hogy a legkevesebb lelki összeomlás van azok között a katonák közt, kiknek háta mögött rendes egyházi élet van.

AZ EGYHÁZ VISSZATÉR
OROSZORSZÁGBA.

Az orosz orthodox vallás visszanyerte jogát Stalintól arra, hogy működését ismételten és nyíltan, állami beleegyezéssel megkezdhesse Oroszországban. Az orosz vallási vezetők a legnagyobb örömmel és reménységgel néznek elébe a jövőnek, mert most már a Szovjet is hivatalosan elismeri a vallás szükséges és fontos voltát a nemzet életében. Nagy lelki ujjászűlésre számíthatunk Oroszországban a ránk következő esztendő folyamán.

Megindult az első hivatalos és az állam által is jóvá hagyott egyházi folyóirat "A Moszkvai Patriarka Ujságja" címmel. Az ujjászervezett orosz egyház feje a nagy tehetségű Sergius patriarka, akit semmi esetre se lehet a "komün" barátjának mondani, de aki maga egyike a legerősebb kritikusa a régi orosz egyháznak és annak nagy büneinek.

Az új egyházfőt a York, Anglia protestáns püspök látogatta meg Moszkvában legelőször.

NORVÉGIA ÚJ LUTHERJA.

Az egész evangélikus világ büszkén tekint egy norvég papi emberre, aki egymaga szembe mert helyezkedni a nazi erőszak minden fegyverével. Ez a bátor ember nem más, mint a norvég egyház feje, Berggrav Eivind püspök, akit 1937-ben, minden Quisling erőszakoskodás ellenére is, megválasztottak a bátor norvég evangélikus papok és világi vezetők püspöküknek, mindannak dacára is, hogy ország-szerete tudott dolog volt, hogy a Quislingeknek elkeseredett ellensége volt. Mint egyházfő minden vonalon szembeszállt a názi akarattal és végül kiadták a názi elfogatási parancsukat ellene. Mikor a názi pribékek egy éjjel megjelentek lakásán és kijelentették neki, hogy elhurcolják, így szólt:

— "Engem elvihettek, de a lelkemet soha meg nem ölhetitek, mert én a norvég evangélikus nép szívében élek."

Szívesen elpusztították volna, de nem merték. Így most is életben van egy norvégiai názi koncentrációs táborban, honnan most is irányítja a norvég evangélikus egyház sorsát. A napokban jelent meg angol fordításban egyik híres könyve, melynek címe: "Várakozások Földje" (The Land of Suspense.)

* * *

"Az istenfélelem a bölcsesség kezdete."

GYÓGYSZERTÁR

Middlesex Pharmacy

632 Amboy Ave., Perth Amboy, N. J.

Amboy Ave. és Hall Ave. sarkán

Forduljunk hozzá minden orvosi rendelmennyel. Pártoljuk aki minket is pártol. Mindenféle cikkek kaphatók.

Telefon: 4—0163

Jakab István és TestvéreiA legrégebbi magyar temetési intézet az
Egyesült Államokban

8923 Buckeye Road — CE. 0384

11713 Buckeye Road — WA. 4421

Cleveland, Ohio

Reménységek esztendeje!

Az Úrnak 1943. éve a mi számunkra minden bizonytalansága mellett is tele van jó reménységekkel.

Reméljük azt, hogy szerte ezen a földön felra yog a szabadság napja minden rabnép fölött;

Reméljük azt, hogy befogadó hazánknak győzelmet ad a seregek Istene minden ellenségén;

Reméljük azt, hogy a megértés lelke sugallja majd a békét a mi őshazánk népe számára is;

zivekbe kerül az egy Atya gyermekei között; Reméljük azt, hogy a megértés az ajkokról a s

Reméljük azt, hogy a régiiek elmulnak s mindenek mindenütt mindenben megújulnak;

Reméljük azt, hogy multán a háborunak új harcok magvai nem szöknek új csirába;

Reméljük azt, hogy testvériségbe öleli a világot a legfőbb akarat engedelmes megértése;

Reméljük azt, hogy nem maradunk le az önzetlen áldozatok hozatalának versenyében;

Reméljük azt, hogy mint a multban és jelenben, úgy a jövőben is: szolgálhatunk.

1726 PENNSYLVANIA AVE., N. W.
KOSSUTH BUILDING
WASHINGTON, D. C.

Az Amerikai Magyar Református Egyesület

Hungarian Lutheran Monthly

2836 East Blvd.

Cleveland, Ohio

Return Postage Guaranteed

Sec. 562 P. L. & R.

U. S. POSTAGE

1c Paid

Cleveland, Ohio

Permit No. 907